

Veiligheid- en gezondheidsbeleid

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Hoofdstuk 1 De vier basisdoelen/ opvoedingsdoelen	5
Hoofdstuk 2 Veiligheid op Kombino Kinderopvang	6
2.1 Afspraken rondom veiligheid	6
2.2 Grote en kleine risico's	7
2.2.1 Grote risico's	7
2.2.2 Kleine risico's	7
2.3 Risicomonitor	8
2.4 Registratie (bijna) ongevallen en calamiteiten	8
2.5 Vier-ogen-principe	8
2.6 Achterwacht en inzet bij afwezigheid door ziekte of andere calamiteit	9
2.7 Kinder-EHBO, BHV/AED en ontruiming	9
2.8 Veilig slapen	9
2.9 Voorbehouden/ verpleegkundige handelingen	10
2.10 Registratie zorg verpleegkundigen	10
2.11 Vervoer van individuele kinderen	10
2.12 Uitstapjes	10
Hoofdstuk 3 Gezondheid op Kombino Kinderopvang	12
3.1 Voedingsbeleid	12
3.1.1 Voedingsaanbod voor kinderen tot 1 jaar	12
3.1.2 Voedingsaanbod voor kinderen van 1 tot 4 jaar	13
3.1.3 Drinken bij het eten	14
3.1.4 Fruit eten	14
3.1.5 Warme maaltijden	14
3.1.6 Toetje	15
3.1.7 Gezonde traktaties	15
3.1.8 Voedingscentrum	15
3.2 Bewegingsbeleid	15
3.2.1 Beweging voor kinderen tot 1 jaar	16
3.2.2 Beweging voor kinderen van 1 tot en met 2 jaar	18
3.2.3 Beweging voor kinderen van 3 tot en met 4 jaar	19
3.2.4 Zwemmen en uitstapjes	20
3.3 Hygiëne	21
3.3.1 Corona	21
3.3.2 Reiniging bedjes, speeltoestellen en spelmaterialen	21
3.3.3 Richtlijnen gebruik materialen verpleegkundigen	21
Bijlage Stappenplan 'Naar buiten'	22
Bronvermelding	26

Inleiding

Vanaf 1 januari 2018 geldt de nieuwe Wet Innovatie en kwaliteit Kinderopvang (IKK). Deze schrijft voor dat elke kinderopvangorganisatie een Veiligheid- en gezondheidsbeleid heeft.

Kombino is van mening dat een Veiligheid- en gezondheidsbeleid alleen wordt uitgedragen en toegepast wanneer er binnen de organisatie draagkracht is voor dit beleid. Om deze reden is het beleid opgesteld in samenwerking met directie, kwaliteitsfunctionaris, pedagogisch medewerkers, pedagogisch beleidsmedewerkster/coach en verpleegkundigen.

Het Veiligheid- en gezondheidsbeleid is juni 2021 met alle medewerkers besproken en het is voor advies voorgelegd aan de oudercommissie van Kombino. Vervolgens zijn de ouders geïnformeerd over het Veiligheid- en gezondheidsbeleid en is het op de website geplaatst. Om het Veiligheid- en gezondheidsbeleid levend te houden, worden onderdelen hieruit tijdens elk teamoverleg, waarbij zowel de pedagogisch medewerkers als de verpleegkundigen aanwezig zijn, besproken. Jaarlijks wordt het beleid door de directie en kwaliteitsfunctionaris geëvalueerd en aangepast daar waar nodig. Oudercommissie, ouder(s)/verzorger(s) en medewerkers worden hierover geïnformeerd. Stagiaires, invalkrachten en vrijwilligers worden door hun begeleider geïnformeerd over de eventuele aanpassingen.

Onze missie is om kinderen een omgeving te bieden die zo veilig en gezond mogelijk is. We willen ongevallen of ziekte als gevolg van bijvoorbeeld onveilige of vuile middelen voorkomen. Het is echter niet in het belang van kinderen om hen overmatig te beschermen, omdat:

- risico's nemen een positief effect heeft op de ontwikkeling van motorische vaardigheden;
- het nemen van risico's het zelfvertrouwen, de onafhankelijkheid en het doorzettingsvermogen verbetert;
- risico's nemen de sociale vaardigheden verbetert.

We zijn proactief in het identificeren, beheren en verminderen van grote risico's om kinderen te beschermen, maar kleine incidenten zoals krassen of stoten en blauwe plekken kunnen op elk moment voorkomen. Het Kenniscentrum Letselpreventie VeiligheidNL noemt dit *Risicovol spelen* (<https://www.veiligheid.nl/kinderveiligheid/spelen/risicovol-spelen>).

We staan situaties met kleine risico's toe om de kinderen te leren hoe ze hier op een gepaste manier mee moeten omgaan. In spelsituaties waar risico's zijn, hanteren we 'regels' hen veilig te houden. Denk hierbij aan 'binnen lopen we en buiten kunnen we rennen'. Kombino stelt jaarlijks voor een aantal grote risico's plannen van aanpak op om deze risico's zo mogelijk te voorkomen.

Daarnaast voert Kombino sinds het vierde kwartaal van 2019 een risico-inventarisatie uit, waarbij gebruik werd gemaakt van de risicomonitor, ontwikkeld door VeiligheidNL. Elk kwartaal worden één of meer modules van de risicomonitor doorlopen. Samen met het team worden checks uitgevoerd om vast te stellen in hoeverre we voldoen aan de gestelde eisen op het gebied van gezondheid en op veiligheid en welke maatregelen er eventueel nog genomen moeten worden.

In dit Veiligheid- en gezondheidsbeleid zal eerst aandacht worden besteed aan de grote en kleine risico's. Van de grote risico's laten we zien hoe we de kinderen daartegen zullen beschermen en bij de kleine risico's ligt de nadruk op het leren omgaan van de kinderen met die risico's.

Vervolgens komt de lichamelijke gezondheid door gezonde voeding, alsmede door bewegen aan bod. Aandacht voor hygiëne speelt daarbij een rol.

[Noot: Waar in het Veiligheid- en gezondheidsbeleid 'ouder' wordt gebruikt, kunt u ouder(s)/ verzorger(s) lezen. Dit geldt tevens voor 'hij' in plaats van 'hij/zij'.

Omdat 95% van de pedagogisch medewerkers vrouw is, maken we in dit geval gebruik van de woorden 'medewerkster', 'leidster' en 'zij'.]

In dit Veiligheid- en gezondheidsbeleid wordt regelmatig verwezen naar documenten uit het kwaliteitshandboek. Op het moment dat een ouder zijn kind aanmeldt bij Kombino ontvangt hij diverse documenten. Een deel hiervan zal- indien van toepassing – ondertekend moeten worden. Voor de in dit beleid genoemde documenten, die de ouder niet bij aanmelding van zijn kind ontvangt, geldt dat ouder deze kan opvragen bij Kombino.

Hoofdstuk 1 De vier basisdoelen/ opvoedingsdoelen

In het pedagogisch beleidsplan staan de vier opvoedingsdoelen om elk kind tot 'groei en bloei' te kunnen brengen, verwoord door professor J.M.A. Riksen-Walraven, beschreven. Volgens haar dragen deze zg. **basisdoelen**¹ bij aan het huidige- en toekomstige functioneren van kinderen. Deze doelen zijn:

- een gevoel van emotionele veiligheid;
- gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties;
- gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties;
- de kans om zich de waarden en normen, de cultuur van een samenleving, eigen te maken, socialisatie.

Deze opvoedingsdoelen vormen de basis van ons pedagogisch beleidsplan. Voor meer informatie hierover verwijzen we dan ook naar BE-02 Pedagogisch Beleidsplan.

Alle aspecten die in dit Veiligheid- en gezondheidsbeleid beschreven zijn, zijn verweven in de manier waarop Kombino aan deze pedagogische doelen werkt.

Naast het pedagogisch beleid zijn er protocollen, handreikingen of richtlijnen opgesteld om de veiligheid en gezondheid van de kinderen op Kombino te waarborgen. Deze documenten zijn opgenomen in het Kwaliteitshandboek van Kombino.

¹ De kwaliteit van de Nederlandse kinderopvang. Van IJzendoorn, Tavecchio en Riksen-Walraven. 2004.

Hoofdstuk 2 Veiligheid op Kombino Kinderopvang

Veiligheid is binnen Kombino een belangrijk aandachtspunt. Ouders geven hun kostbaarste bezit, namelijk hun kind(eren), aan ons om voor te zorgen. Zij vertrouwen erop dat wij hun kind(eren) te allen tijde verzorgen, liefde geven en beschermen. De manier waarop wij bij Kombino aandacht besteden aan veiligheid, is hieronder nader toegelicht.

2.1 Afspraken rondom veiligheid

Om de veiligheid van de kinderen op ieder moment te waarborgen, is een aantal afspraken gemaakt die altijd gelden. Alle medewerkers, zowel de leidsters op de groepen als de verpleegkundigen zijn op de hoogte van deze afspraken rondom veiligheid.

Middels dit Veiligheid- en gezondheidsbeleid dat gepubliceerd staat op de website van Kombino zijn ook de ouders hiervan op de hoogte.

De afspraken zijn:

- Er is te allen tijde toezicht op de groepen. De kinderen zijn nooit alleen.
- Alle medewerkers zijn getraind op fysieke veiligheid door het jaarlijks volgen van de scholing kinder-EHBO/ reanimatie.
- Er worden geen warme dranken op de groepen gedronken. Dit kan alleen in de keuken bij de groepen.
- Alle deuren zijn voorzien van afdekstrips bij de deurposten.
- Het tuinhok heeft een veiligheidsslot dat niet door de kinderen geopend kan worden.
- Zodra er buiten wordt gespeeld controleren de leidsters of het gek goed dicht zit. Dit doen ze tussentijds ook, omdat er tijdens het ophalen ook ouders door het hek komen.
- Wanneer we buitenspelen, staat bij de speeltoestellen een leidster.
- We houden het planbord bij, zodat we elke dag de meest recente informatie over een kind beschikbaar hebben op het gebied van slapen, voedingsschema, allergieën en andere bijzonderheden.
- Elke dag houden we bij welke kinderen er zijn door hun naam op het whiteboard te schrijven en de sleutelhanger van het betreffende kind aan de sleutelring te plaatsen. Gaan kinderen mee met een uitstapje dan gaat de sleutelhanger met het kind mee. Zo weten we in geval van een calamiteit direct welke kinderen er op de groep zijn.
- Elke dag worden de bijzonderheden per kind per groep op een overdrachtsformulier op de klapper genoteerd.
- De medewerkers zijn gericht op veilig gedrag maar zorgen daarnaast voor uitdagende leermomenten.
- In geval van een uitstapje benoemen de leidsters elke keer weer aan de kinderen de afspraken die dan gelden. Bij uitstapjes worden de kinderen ook meerdere malen geteld, namelijk bij vertrek, bij aankomst op de locatie, bij vertrek van de locatie en bij aankomst op Kombino.
- Er is speciale aandacht bij situaties die afwijken van de dagelijkse gang van zaken op het kinderdagverblijf. Bijvoorbeeld bij drukte tijdens een feestdag. Leidsters zijn dan alert op de verhoogde kans op incidenten (bijvoorbeeld valincidenten tijdens een sinterklaasoptocht op het speelplein).

- Elke twee jaar worden de speeltoestellen getest op hun functionaliteit, kwaliteit en veiligheid. Voldoen ze niet aan de eisen dan worden ze zo mogelijk gerepareerd en anders vervangen. Ook de bedjes worden elke twee jaar gecontroleerd.
- De materialen waar de kinderen dagelijks mee spelen worden minimaal één keer per maand gecontroleerd maar ook wanneer er samen met de kinderen mee gespeeld wordt en kinderen en leidsters opruimen, kan snel worden gezien of speelgoed onveilig is.
- Speelgoed waarin batterijen zitten **wordt maandelijks** gecontroleerd. Ten eerste om te kijken of de kinderen niet bij de batterijen kunnen; ten tweede om vast te stellen of de batterijen eventueel lekken. In het geval van batterijen heeft speelgoed waarbij de batterijen achter een klepje met schroefje zitten de voorkeur.

2.2 Grote en kleine risico's

Uitgangspunt bij aandacht voor veiligheid is kinderen tegen grote risico's te beschermen en te leren omgaan met kleine risico's. Onder grote risico's verstaan we risico's die ontstaan, doordat we kinderen in een situatie plaatsen, die gevolgen kan hebben voor de veiligheid en gezondheid van kinderen. Onder kleine risico's verstaan we situaties waarbij een kind zich kan bezeren zonder dat daarbij ernstig lichamelijk letsel ontstaat, maar die horen bij de ontwikkeling van het kind.

Met de pedagogisch medewerkster en de verpleegkundigen is middels een inventarisatie inzichtelijk gemaakt welke risico's wij binnen Kombino ervaren. Op basis hiervan is een aantal afspraken rondom veiligheid opgesteld.

2.2.1 Grote risico's

Samen met een aantal medewerkers wordt jaarlijks een inventarisatie gemaakt van de grote risico's, waar we binnen Kombino mee te maken kunnen hebben. Om de kinderen op een adequate manier tegen deze risico's te beschermen, is voor elk groot risico een Plan van Aanpak (PvA) opgesteld. In dit PvA staan maatregelen beschreven, waarmee we deze risico's willen voorkomen en tevens hoe te handelen in geval van een ongezonde en/ of onveilige situatie.

De PvA's worden in het teamoverleg besproken en in geval van calamiteiten zo nodig eerder. Met elkaar bespreken we de maatregelen die in het PvA staan en bepalen de voortgang hiervan. Ook bespreken we in hoeverre de genomen maatregelen het gewenste effect hebben of dat deze zo nodig bijgesteld moeten worden.

2.2.2 Kleine risico's

Kinderen ontwikkelen zich door te experimenteren en door te ontdekken. Ze gaan onbekende dingen proberen en nemen hierbij onbewust risico's.

Zelfvertrouwen is de basis voor veilig gedrag. Door het kind te stimuleren dingen zelf te doen, zorg je ervoor dat het kind zelfvertrouwen kan ontwikkelen. Naast dat stimuleren, stellen we wel duidelijke regels en grenzen. Op deze manier kunnen we de kinderen leren met kleine risico's om te gaan. De medewerkers brengen de regels tijdens het spel voortdurend op een speelse manier onder de aandacht van de kinderen, zodat ook zij zich er bewust van worden en ernaar gaan handelen.

De uitgangspunten bij leren omgaan met kleine risico's zijn:

- Kinderen krijgen de ruimte om te leren door ervaringen op te doen waar een verantwoord risico aan zit.
- Leidsters geven het goede voorbeeld.
- Leidsters kijken naar waar een kind wel en niet zelfstandig toe in staat is.
- Leidsters houden voortdurend toezicht en nemen de nodige maatregelen om ongelukken te voorkomen.
- Leidsters vragen de kinderen (peuterleeftijd) om oplossingen voor moeilijke situaties te bedenken.
- Wanneer het gedrag te gevaarlijk is, vertellen de leidsters aan de kinderen de regels en grenzen; ze vertellen hen wat ze wel en niet mogen en waarom iets gevaarlijk is.

2.3 Risicomonitor

Kombino maakt gebruik van de risicomonitor. Deze tool helpt om inzicht te geven in de risico's die kinderen en teamleden kunnen lopen met betrekking tot veiligheid en gezondheid. De risicomonitor bestaat uit een aantal modules. De quickscans van de monitor worden uitgevoerd door de medewerkster Personeelszaken en Planning en door de kwaliteitsfunctionaris. De checks worden vervolgens uitgevoerd door de pedagogisch medewerkers en verpleegkundigen.

De risicomonitor bestaat uit een aantal modules. Kombino richt zich elk kwartaal op één of twee modules, op deze manier worden alle modules minstens om de twee jaar behandeld. De resultaten van de quickscans en checks van de risicomonitor en eventuele acties die daar uit voortkomen, worden tijdens de teamvergadering met het team bepaald.

2.4 Registratie (bijna) ongevallen en calamiteiten

Ondanks grote oplettendheid van de leidsters en de in 2.1 beschreven afspraken m.b.t. de veiligheid is het niet vermijden dat bijna-ongevallen, ongevallen en calamiteiten plaatsvinden. Ongevallen met kinderen worden gemeld via een formulier (fo.te-02 Registratieformulier calamiteiten en (bijna) ongevallen kinderen) en op basis hiervan worden al dan niet verbetermaatregelen getroffen. Deze ongevallen en de genomen maatregelen worden besproken tijdens het teamoverleg. Op deze manier blijven de medewerksters zich voortdurend bewust van mogelijke kleine en grote risico's, die ze indien gewenst proberen te voorkomen of juist laten gebeuren om op die manier de kinderen hiermee om te leren gaan. De getroffen maatregelen worden (afhankelijk van de ernst van de situatie en het type maatregel) na verloop van tijd geverifieerd. Daarbij wordt gekeken of de genomen maatregel het gewenst resultaat heeft bereikt.

Door de (bijna-) ongevallen en calamiteiten en de verbetermaatregelen tijdens het teamoverleg te bespreken, leren medewerksters van de situatie en van elkaar.

2.5 Vier-ogen-principe

Kombino werkt volgens het vier-ogen-principe. We starten altijd met twee pedagogische medewerkers op Kombino en eindigen met minimaal twee pedagogische medewerkers. Daarnaast zijn er vaak nog stagiaires en/of verpleegkundigen op de groep aanwezig. Zo zijn er altijd meerdere mensen aanwezig en kan er sneller en effectiever worden ingegrepen als een kind of leidster iets overkomt.

Daarnaast zijn onze groepen, slaapkamers en verschoonruimtes allen voorzien van glas. De groepen grenzen aan elkaar. Op elke groep zijn minimaal twee leidsters aanwezig. Dit aantal wordt meestal uitgebreid met de aanwezigheid van stagiaires.

Deze manier van werken, verkleint het risico op grensoverschrijdend gedrag, zoals seksueel misbruik en/of kindermishandeling (zowel fysiek als psychisch) door pedagogisch medewerkers, verpleegkundigen, stagiaires, ouders en andere volwassenen. In dit geval volgen we document BE-14 Stappenplan Meldcode Kindermishandeling Kombino Kinderopvang. Deze is op te vragen bij Kombino.

Ook pestgedrag tussen kinderen onderling zal hierdoor eerder opgemerkt worden.

Om te voorkomen dat er ongewenste personen binnen kunnen komen, is de toegangsdeur voorzien van een codeslot.

2.6 Achterwacht en inzet bij afwezigheid door ziekte of andere calamiteit

Omdat er bij Kombino altijd minimaal twee pedagogisch medewerkers en een verpleegkundige aanwezig zijn, is het niet noodzakelijk om een achterwacht in de zin van de wet geregeld te hebben. Op het moment dat door ziekte of een andere calamiteit ongepland een pedagogisch medewerkster of verpleegkundige afwezig is, wordt aan de hand van het aantal kinderen en dus de leidster-kind-ratio bepaald of er een oproepkracht ingezet zal worden, of dat een leidster verandert van groep of dat kinderen op een andere groep worden geplaatst. Hierbij wordt te allen tijde rekening gehouden met de verhouding baby's, dreumesen en peuters en of er al dan niet toestemming van de ouders is om hun kind op een andere groep te plaatsen.

De groepen worden bij calamiteiten ondersteund door het personeel van Kentalis dat in hetzelfde gebouw is gehuisvest. De receptie is open van 8.00-17.00 uur. Bij Kombino Kinderopvang zijn altijd minimaal twee mensen aanwezig en de verpleegkundigen zijn oproepbaar met de speciale telefoon. De directeur is ook altijd telefonisch bereikbaar.

2.7 Kinder-EHBO, BHV/AED en ontruiming

Alle pedagogisch medewerkers en verpleegkundigen beschikken over een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO.

Daarnaast zijn er elke dag gedurende openingstijden medewerkers die beschikken over een diploma voor BHV/AED, dit kunnen ook medewerkers van Kentalis zijn.

Elk jaar vindt er een ontruimingsoefening plaats. Deze wordt alleen of in samenwerking met Kentalis georganiseerd. Naar aanleiding van de uitkomsten van deze oefening worden zo nodig verbetermaatregelen getroffen. De verzamelplaats voor Kombino is de tuin.

In het pand van Kentalis zijn op diverse plaatsen blusapparaten aanwezig. Binnen het gedeelte waar Kombino haar groepen heeft, hangt een brandslag in de gang tussen de ruimtes van de Blauwe en Paarse Vlinders en er staat onder de trap in de gang een blusapparaat. Deze worden jaarlijks gecontroleerd. Hier zorgt Kentalis voor.

2.8 Veilig slapen

Kombino hanteert de aanbevelingen voor Veilig Slapen, zoals die door de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK), Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Artsen Jeugdgezondheidszorg Nederland (AJN) en het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ) zijn beschreven in het document Modelprotocol Veilig slapen in de KOV_nov2021 van Veiligheid.nl (document MH-09 in het kwaliteitshandboek). Willen ouders

afwijken van deze aanbevelingen en hun kind op een andere wijze laten slapen op Kombino dan geven ze hiervoor toestemming via het ouderportaal Konnect. Denk hierbij aan slapen op de buik, inbakeren of buitenslapen. Wanneer kinderen in de buitenbedjes slapen, is er te allen tijde een leidster op de groep aanwezig om toezicht op hen te houden.

2.9 Voorbehouden/ verpleegkundige handelingen

Verpleegkundigen voeren bij de zorgkinderen op Kombino en op scholen en buitenschoolse opvang voorbehouden en/of verpleegkundige handelingen uit.

Voor deze handelingen dient een uitvoeringsverzoek van een arts aanwezig te zijn.

Nieuwe verpleegkundigen worden ingewerkt op de binnendienst en uitroutes. Deze verpleegkundigen voeren de voorbehouden en/of verpleegkundige handelingen niet direct zelfstandig uit. Kombino vindt het belangrijk dat een verpleegkundige niet alleen bevoegd is maar ook bekwaam. Dit kunnen we alleen vaststellen door de nieuwe verpleegkundige de handelingen meerdere malen onder begeleiding te laten uitvoeren. Deze handelingen worden afgetekend. Na drie keer onder begeleiding een handeling uitgevoerd te hebben, mag een verpleegkundige deze handeling zelfstandig uitvoeren. Geneesmiddelen worden alleen toegediend, indien de ouders formulier fo.pl-05 Overeenkomst gebruik geneesmiddelen ingevuld en ondertekend hebben.

Sommige handelingen kunnen ook door de leidsters uitgevoerd worden. Denk hierbij aan het loskoppelen van de sondevoeding. Ook hierbij geldt dat de leidster de handeling drie keer onder begeleiding van een verpleegkundige heeft uitgevoerd, voordat zij het zelf mag doen. De verpleegkundige geeft informatie over de handeling, zodat de pedagogisch medewerkster op de hoogte is wat er kan gebeuren bij het uitvoeren van de betreffende handeling. De pedagogisch medewerkster mag het pas zelf doen, wanneer zij de werkinstructie goed beheerst.

2.10 Registratie zorg verpleegkundigen

Wanneer de verpleegkundigen zorg hebben geleverd, rapporteren ze hierover. Deze registratie vindt plaats in het digitale zorgsysteem ONS. Daarnaast tekent de verpleegkundige de medicatie af in de medicatiemap. Ouders kunnen via het ouderportaal Konnect, met de leidsters communiceren en via ONS/Caren zorgt de rapportages over hun zorgkind lezen.

2.11 Vervoer van individuele kinderen

Het komt zeer sporadisch voor dat kinderen van Kombino door een verpleegkundige met de auto van de opvang naar huis gebracht worden. In dat geval zit het kind altijd in een gecertificeerd autostoeltje.

2.12 Uitstapjes

Het gebeurt regelmatig dat de kinderen met de leidsters op stap gaan. Dit kunnen de wekelijkse uitstapjes naar het zwembad of de bibliotheek betreffen maar ook ongeplande bezoeken aan de kinderboerderij, de supermarkt, een boekenwinkel, het Westerpark met de grote speeltuin of het jaarlijkse uitstapje naar Blijdorp of Avifauna.

Omdat bij deze uitstapjes de beschermde en vertrouwde omgeving van Kombino wordt verlaten, is dit voor de kinderen extra spannend. Hierdoor kunnen ze anders reageren dan ze normaal gesproken doen. Goede voorbereiding, begeleiding en veiligheid zijn cruciaal.

In de bijlage 'Stappenplan naar buiten' leest u hoe we in het geval van een uitstapje handelen. Door deze standaardwerkwijze beperken we de risico's rondom de veiligheid van kinderen bij uitstapjes.

Hoofdstuk 3 Gezondheid op Kombino Kinderopvang

Naast veiligheid is ook gezondheid een voortdurend punt van aandacht. Gezondheid op het gebied van gezonde voeding en bewegen maar ook aandacht voor hygiëne is hierbij essentieel.

3.1 Voedingsbeleid

In verband met de gezondheid van de kinderen hanteert Kombino een voedingsbeleid. We bieden de kinderen gezonde voeding aan op basis van de Schijf van Vijf. “De basis van de Schijf van Vijf bestaat uit producten die volgens de laatste wetenschappelijke inzichten goed zijn voor je lichaam. Omdat ze bijvoorbeeld de kans op hart- en vaatziekten en kanker verkleinen. Als je eet volgens de Schijf van Vijf krijg je daarnaast voldoende mineralen, vitamines, eiwitten, koolhydraten, vetten en vezels binnen. Kies je verder niet te vaak voor producten die buiten de Schijf van Vijf staan, dan blijf je makkelijker op gewicht en vergroot je de kans op een gezonde oude dag. Bovendien helpt de Schijf van Vijf je om in grote lijnen milieuvriendelijker te eten.²”

In het voedingsbeleid beschrijven we op welke manier we met voeding omgaan.

Voor kinderen van 0-1 jaar geldt dat we het voedingsschema van thuis aanhouden. Kinderen van 1-4 jaar gaan mee in het voedingsschema van Kombino.

Hiervoor gelden natuurlijk altijd uitzonderingen. Voor kinderen die vanwege medische redenen op andere momenten of andere producten moeten eten, hanteren wij een eigen schema. Bij kinderen met allergieën wordt per maaltijd gekeken of het kind iets wel of niet mag hebben.

Alle bijzonderheden die gelden voor kinderen worden geregistreerd op de kaartjes op het planbord. Op deze manier kan een andere leidster die de groep moet overnemen snel zien of er sprake is van allergieën of bepaalde voedingsafspraken, waar ze rekening mee moet houden.

3.1.1 Voedingsaanbod voor kinderen tot 1 jaar

Voor de baby's van 0-1 jaar houden wij het voedingsschema van thuis aan.

Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

Drinken

- Ouders geven aan of hun kind borstvoeding of flesvoeding krijgt.
- Flesvoeding wordt gegeven tot 1 jaar. Kombino gebuikt Nutrilon babyvoeding. Hiervan zijn de volgende soorten beschikbaar: Nutrilon Standaard, Nutrilon HA (verkleint de kans op koemelkallergie) en Nutrilon AR (dieetvoeding bij spugen) en Nutrilon Forte (voor hongerige baby's). Daarnaast kan Nutrilon Nutriton met johannesbroodpitmeel toegevoegd worden om de voeding dikker te maken om spugen te verminderen. Wil een ouder andere voeding dan kan hij dit zelf meenemen.
- Afgekolfd borstvoeding wordt ingevroren of gekoeld in porties in een koeltas of in de fles meegenomen naar Kombino en aan de leidster van de groep gegeven. De porties zijn voorzien van een datum en sticker met naam van het kind.
- Naast de flesvoeding of borstvoeding krijgt het kind in overleg met de ouders water aangeboden.

² www.voedingscentrum.nl

Er zijn uitzonderingen waarbij kinderen ouder dan 1 jaar nog een fles aangeboden krijgen. Dit komt veelal doordat er sprake is van een groeiachterstand en het kind extra voeding nodig heeft.

Eten

- De eerste hapjes worden aangeboden in overleg met de ouders. Over het algemeen vindt dit tussen de vier à zes maanden plaats en pas nadat het kind er thuis mee is begonnen.
- Voor de eerste hapjes pureren we fruit of groente. We beginnen we met één soort. Dit bouwen we langzaam op. Zo ontwikkelt het kind zijn smaak.
- Vanaf ongeveer zes maanden worden melkvoedingen langzaam vervangen door echte maaltijden. Kombino volgt hierin het schema van de ouder. De warme maaltijden die door Moekes Maaltijd worden geleverd (zie 3.1.5 Warme maaltijden) zijn op leeftijd te bestellen. Indien ouders de voorkeur geven aan groente uit een potje dan kan dat ook. Eventueel kan gekozen worden voor vanilleyoghurt als zuivelproduct.
- Vanaf 9 maanden kan op verzoek van ouders brood zonder korst met gegeven worden.

We hanteren voor de bereiding van flessenvoeding en moedermelk de Hygiënerichtlijn voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang van het RIVM van mei 2016, wijzigingsdatum maart 2020 (document MH-17).

3.1.2 Voedingsaanbod voor kinderen van 1 tot 4 jaar

Vanaf 1 jaar gaan de kinderen mee in het voedingsschema van Kombino.

Deze ziet er als volgt uit:

08.45 uur	fruit en water
11.30 uur	warm eten van Moekes Maaltijd en water, vanilleyoghurt als toetje
15.00 uur	diksap en cracottes, crackers of rijstwafels met zuivelspread of appelstroop
17.00 uur	water en snoeptomaatjes en komkommer

Bij het voedingsaanbod hanteren we de volgende uitgangspunten:

- De kinderen eten bij alle maaltijden samen aan tafel. Dit zorgt voor regelmaat en rust. De leidster heeft hierbij een voorbeeldfunctie en eet en drinkt met de kinderen mee.
- We eten minimaal één keer per dag fruit en één keer per dag komkommer en tomaat.
- Elke dag krijgen de kinderen warm eten van Moekes Maaltijd. De leidster eet hiervan als voorbeeld voor de kinderen ook een hapje mee.
- Wij dwingen de kinderen niet om te eten, omdat dit zorgt voor een negatieve koppeling aan het eten en dat dit op latere leeftijd ook een negatief effect kan hebben. Alleen op het moment dat het medisch gezien essentieel is dat het kind een bepaalde hoeveelheid eten binnenkrijgt, wijken we af van deze afspraak. Dit doen we op basis van afspraken met ouders/arts over de (sonde)voeding. En zo nodig hanteren we een speciale aanpak om kinderen te laten oefenen met leren eten.
- Kinderen worden niet gedwongen hun beker leeg te drinken. We stimuleren hen wel goed te drinken. Zo nodig bieden we tussen de maaltijden door water aan.
- De kinderen eten op hun cracker zuivelspread of appelstroop. Hiermee voorkomen we een te grote hoeveelheid zout (in (smeer)kaas) en te veel vitamine A (in (smeer)-

leverworst). Door de aanwezigheid van zowel een kind als een leidster op Kombino met ernstige noten- en pinda-allergie wordt er geen pindakaas gegeten.

- De kinderen vinden crackers of rijstwafels over het algemeen zo lekker dat ze er veel willen eten. Wij geven hen maximaal twee grote Cracottes of drie kleine Cream Crackers of twee rijstwafels.
- De kinderen krijgen altijd een toetje. We gebruiken het toetje niet als beloning. Om ervoor te zorgen dat de kinderen genoeg vocht binnenkrijgen, verdunnen we het toetje geregeld met water.

3.1.3 Drinken bij het eten

Het Ivoren Kruis adviseert om niet meer dan zeven eet- en drinkmomenten op een dag te hebben en het eten en drinken dan ook te combineren. De reden hiervan is dat eten en drinken het gebit kunnen aantasten. We beperken ons dan ook tot drinken bij het eten, tenzij het heel warm is. Dan krijgen de kinderen tussendoor extra water te drinken.

Voor de ontwikkeling en gezondheid van het gebit geven we de voorkeur aan drinken uit een beker boven een zuigfles en drinken we voornamelijk water.

3.1.4 Fruit eten

Dagelijks eten we fruit. Dit wordt voor de kinderen tot ongeveer een jaar gepureerd. Zodra het kind in staat is kleine stukjes te eten, wordt het fruit op die manier aangeboden.

We gebruiken vers en gaaf fruit dat goed rijp is. We halen de schil eraf voordat we het (gepureerd) aan de kinderen geven, omdat het dan makkelijker verteert.

Van het fruit kunnen ook smoothies worden gemaakt.

3.1.5 Warme maaltijden

Uit onderzoek blijkt dat 's middags warm eten gezond is. Daarnaast is het aan het einde van de dag wanneer de kinderen moe zijn niet altijd even makkelijk ze een warme maaltijd te laten eten. Veel ouders ervaren het dan ook als prettig wanneer hun kind 's middags al warm gegeten heeft. Het spreekwoord 'zien eten doet eten' gaat hierbij zeker op.

De warme maaltijden worden verzorgd door Moekes Maaltijd.

Moekes Maaltijd biedt voor verschillende leeftijden bijpassende maaltijden afgestemd op de behoeften van de kinderen. Voor kinderen vanaf 4 maanden is er fijne puree gemaakt van één enkele milde groente zoals zoete aardappel of courgette. Vanaf 6 maanden biedt Moekes Maaltijd en fijne puree gemaakt van een combinatie van groenten zoals pompoen met wortel. Soms aangevuld met verse kruiden, een aardappeltje of witte rijst.

De eerste echte maaltijd is voor kinderen vanaf 9 maanden. Dit zijn grof gepureerde maaltijden gemaakt van voornamelijk groenten aangevuld met peulvruchten, volkoren granen, verse kruiden en soms kip, rundvlees of vis.

Vervolgens zijn er ongepureerde maaltijden met ingrediënten gelijk aan die vanaf 9 maanden en aangevuld met kaas, ei, boter, droge kruiden, kool, knoflook en ui. Zoals een bloemkoolcurry met ei en zilvervliesrijst.

Er is veel afwisseling in maaltijden met verse groenten, peulvruchten, volkoren producten. Moeke kookt met kleine beetjes vlees of vis die dan ook van betere kwaliteit kunnen zijn. Er worden goede vetten gebruikt, weinig zout en geen suiker. In Moekes Maaltijden zijn nooit pinda's, noten en varkensvlees verwerkt.

Moekes Maaltijd biedt de mogelijkheid om zowel gluten-, als koemelk-en lactosevrije maaltijden te bestellen. Tevens is er altijd een vegetarische of zelfs een veganistische variant mogelijk.

Elk kind krijgt een schep (zwarte opscheplepels). Wil het kind nog meer dan nog een halve à hele lepel erbij.

Een te grote hoeveelheid eten op het bord van een kind werkt demotiverend. Beter is om kleine hoeveelheden aan te bieden, die het kind 'op kan'.

3.1.6 Toetje

Kinderen krijgen altijd een toetje (vanilleyoghurt) ook al hebben ze de warme maaltijd niet of maar beperkt gegeten. Dit kan eventueel aangelengd worden met water.

Belonen met eten kan leiden tot een verstoorde relatie met eten en bijvoorbeeld overgewicht.

3.1.7 Gezonde traktaties

Vanuit Kombino willen we de kinderen zoveel mogelijk gezonde (biologische) voeding aanbieden. Om die reden geven we op de groep alleen gezonde traktaties aan de kinderen. Andere traktaties geven we mee in de bakjes van de kinderen. Ouders kunnen dan zelf beslissen of ze het aan hun kind(eren) geven.

Voor leuke en gezonde traktaties kan gekeken worden op internet www.gezondtrakteren.nl ook ligt er op Kombino een map waar de diverse gezonde ideeën voor traktaties in verzameld zijn.

Er zijn vijf dagen waarop we afwijken van de gezonde voeding. Dit zijn de juffendag, waarop we de verjaardag van alle juffies (leidsters en verpleegkundigen) in een keer vieren, en tijdens het Voorleesontbijt, Pasen, Sinterklaas en Kerst.

3.1.8 Voedingscentrum

Advies over voeding voor kinderen is te vinden op de website van het Voedingscentrum. Hier is onder andere informatie te vinden over wat je een kind beter niet kan geven tussen 4 maanden en 1 jaar (<https://www.voedingscentrum.nl/nl/zwanger-en-kind/eerste-hapjes/wat-kun-je-beter-niet-geven-aan-je-kindje-.aspx>).

Daarnaast geeft het voedingscentrum bewaartips voor voeding. Ook deze worden door Kombino opgevolgd (<https://www.voedingscentrum.nl/nl/veilig-eten-voedselinfectie-voorkomen.aspx>).

3.2 Bewegingsbeleid

Naast gevarieerde en goede voeding is bewegen goed voor de gezondheid. Dit geldt zowel voor volwassenen als voor kinderen. Voor kinderen betekent bewegen ook ontwikkelen. Bewegen stimuleert en ontwikkelt de motorische, emotionele, sociale en cognitieve vaardigheden van een kind. Bij de verschillende bewegingsactiviteiten proberen we meerdere ontwikkelingsgebieden te betrekken.

We bieden iedere dag activiteiten aan waarbij de kinderen de mogelijkheid hebben om op een speelse manier te bewegen en te leren. De activiteiten worden zowel binnen als buiten aangeboden. We gaan elke dag met de kinderen twee keer naar buiten waar zij de mogelijkheid krijgen om mee te doen aan verschillende activiteiten en samen te spelen met

de kinderen van de andere groepen. Daarbij staat ervaren en experimenteren centraal. Door buiten te spelen doen de kinderen ook ervaring op in de natuur.

In het bewegingsbeleid beschrijven we wijze waarop kinderen zich motorisch ontwikkelen en op welke manier we met bewegen omgaan en welke uitgangspunten hierbij hanteren.

3.2.1 Beweging voor kinderen tot 1 jaar

In de wijze waarop een kind zich motorisch ontwikkelt, maken we een onderscheid tussen de fijn motorische ontwikkeling en de grof motorische ontwikkeling.

Fijn motorische ontwikkeling

De fijn motorische ontwikkeling omvat het gebruik van de handen en vingers in de fase voor het grijpen, bij het grijpen zelf en bij het manipuleren van een voorwerp. De ontwikkeling van het kijken, met andere woorden het onderzoeken met de ogen, gaat hieraan vooraf.

Het kind leert achtereenvolgens: zien (fixeren van een voorwerp met de ogen); begrijpen en reiken (beweging van de armen in de richting van een voorwerp); grijpen (beweging van hand en vingers) en manipuleren (onderzoeken van een voorwerp met de handen).

Grof motorische ontwikkeling

De grof motorische ontwikkeling is de ontwikkeling van het bewegingsapparaat (het spierstelsel), waardoor het lichaam van een vrijwel passieve en onwillekeurige liggende houding tot een actieve en willekeurige rechtopstaande houding komt.

Hiertoe behoren de ontwikkeling van de hoofdbalans, het zitten, kruipen, staan en lopen. Deze ontwikkelingsfases met leeftijds aanduidingen erbij zijn een gemiddelde in de motorische ontwikkeling. Kinderen variëren in moment en ook in volgorde van mijlpalen.

Hoofdbalans: een heel belangrijke ontwikkeling. Zonder hoofdbalans is het kind niet in staat zich te ontwikkelen tot zelfstandigheid. Denk aan oog-hand coördinatie, controle over romp en ledematen, adequaat gebruik van spraak.

Bij een leeftijd van 20 weken kan het kind het hoofd bij bewegingen rechtop houden en is er een volledig willekeurige stabiliteit. De oog-handcoördinatie wordt gestimuleerd in rugligging. De handen zijn dan vrij voor het grijpen van speeltjes en bijvoorbeeld de fles.

Zithouding: het zitten wordt bevorderd als men het kind al vroeg aan buikligging went, waardoor de rugspieren sterk worden. Een kind zal in zit eerst alleen voor- en achterwaarts kunnen bewegen. Speelgoed zal tussen de benen gehouden worden. Later komt daar ook het zijwaarts en roterend kunnen bewegen. Dit is het moment dat er een volledig stabiele zit is. Het kind kan speelgoed naast en achter zich pakken en komt zelfstandig van zit naar buikligging. Vanaf ongeveer de 40e week komt het kruipen. Zitten wordt dan afgewisseld met kruipen.

Kruipen: Vanaf ca 26 weken wordt gesproken van de kruipontwikkeling. Het kind wil zich voor uittrekken met de handen, maar komt niet vooruit. Het gaat ronddraaien om zijn middelpunt in buikligging. Met ongeveer 36 weken komt het kind vooruit door te tijgeren. Tijgeren is in buikligging zich vooruit trekken met de handen en zich afzetten met de voeten. Meestal gebeurt dit eerst achteruit.

Rond de 40 weken gaat een kind kruipen. Kruipen is vooruitkomen met afwisselend de linkerarm, het rechterbeen, de rechterarm en het linker been naar voren te bewegen. Kruipen is nodig om de spieren van de benen voor te bereiden op het lopen.

Staan en lopen: hebben ook een diversiteit aan ontwikkeling, die al begint bij 4 maanden met trappelen met de benen in rugligging, het verdwijnen van de loopprelex, zodat er ook daadwerkelijk gesteund gaat worden op de voeten. Gaan staan is ook een voorstadium van het lopen. Vanuit zit naar stand komen tegen de zwaartekracht in is een zware taak voor de beenspieren. In het begin wordt er dan ook geholpen door de armen met het optrekken tot stand. Rond gemiddeld 44 weken kan een kind staan bij de box en zet het stapjes naar zijwaarts toe. Met 15 maanden loopt het een paar pasjes met een brede basis (voeten wijd uit elkaar). Met gemiddeld 18 maanden kan een kind goed loslopen en zelf gaan zitten.

In het eerste levensjaar van een baby is het leervermogen erg actief. Gedurende dit eerste levensjaar doorlopen de hersenen een fase van ontwikkeling en specialisatie die van belang is voor het kind. In het eerste levensjaar is het van essentieel belang om een baby te laten experimenteren met zintuiglijke voorwerpen en prikkels.

Uitgangspunten

Voor baby's van 0-1 jaar hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Er is sprake van een veilige omgeving waar het kind zich in kan bewegen.
- Baby's zitten voor een korte periode van slechts 10 minuten in een wipstoel of kinderstoel. Baby's kunnen gedurende dag vrij bewegen op de mat, de grond of op een kleed. Zowel binnen als buiten.
- We sluiten aan op de spontane bewegingen en interesses van de baby's.
- Plezier staat voorop.
- Er is ruimte voor een baby om zich zintuiglijk te ontwikkelen. We laten baby's experimenteren met texturen, auditieve prikkels en voorwerpen om naar te kijken. Denk hierbij aan een voelbord waarbij de sensomotorische ontwikkeling wordt gestimuleerd.

Activiteiten

Baby's van 0-1 jaar hebben de mogelijkheid om zowel binnen als buiten te bewegen en te experimenteren.

Voorbeelden van binnen activiteiten

- Bewegen en liggen op de mat in de box voor de spiegel, met speelgoed waar het kind naar kan reiken.
- Bewegen, liggen, kruipen, rollen, schuiven of tijgeren op de grond. Hierbij het kind uitnodigen om naar je toe te bewegen.
- Beweegspelletjes, zoals fietsen en kiekeboe, op de commode tijdens het verschonen.
- Beweegmogelijkheid tot staan door zichzelf op te trekken aan de hekjes van de grondbox, een kleine tafel en loopwagens.

Voorbeelden van buiten activiteiten

- Bewegen en liggen op een kleed, of in het gras. Speelgoed aanbieden waar het kind naar kan reiken of waar het kind naartoe moet bewegen.
- Bewegen, liggen, kruipen, rollen, schuiven of tijgeren op de grond. Hierbij het kind uitnodigen om naar je toe te bewegen.
- Schommelen in een nestschommel en/of een babyschommel.

3.2.2 Beweging voor kinderen van 1 tot en met 2 jaar

Rollen, kruipen en staan zijn drie bekende mijlpalen die kinderen vaak bereiken voordat ze 1 jaar worden. Maar in het jaar daarna ontwikkelt een kind nog vele andere vaardigheden. Tussen 1 en 2 jaar zijn kinderen baby af en zijn ze volop in beweging. Zo zijn kinderen met deze leeftijd bezig met (stabiel) zelfstandig lopen, achteruit lopen, lukt het ze steeds beter om een bal te gooien en beginnen ze met snel lopen/rennen.

Deze ontwikkeling is essentieel voor de latere motorische vaardigheden.

De volgorde waarin bewegingen worden aangeleerd, is bij kinderen meestal gelijk. Toch kan het ook zo zijn dat de volgorde bij het ene kind anders is of dat een kind een mijlpaal overslaat. Zo wordt tijgeren of kruipen nog wel eens overgeslagen.

Ieder kind ontwikkelt zich namelijk op zijn of haar eigen manier en tempo.

Naast de motorische ontwikkeling bij kinderen tussen de 1 en 2 jaar, kunnen kinderen tijdens beweegspellen ook op cognitief gebied gestimuleerd worden door bijvoorbeeld kleuren of cijfers te benoemen. Dreumesen en peuters leren tijdens beweegspellen sociale vaardigheden, zoals voor zichzelf op komen en op hun beurt wachten. Ook leren ze omgaan met tegenslagen, hun kwaliteiten en ontwikkelen ze hierdoor een persoonlijke identiteit.

Uitgangspunten

- We stimuleren het plezier en motivatie van het kind. Plezier staat voorop. Gedurende de activiteiten benoemen we wat een kind goed doet en geven we complimenten.
- Er is een leidster aanwezig om de activiteit te begeleiden.
- Er is een veilige leeromgeving voor de kinderen.
- De kinderen hebben de mogelijkheid om met de beweegspellen en activiteiten mee te doen maar ook om de activiteit te beëindigen.
- De zelfredzaamheid en identiteit van de kinderen wordt gestimuleerd. Denk hierbij aan het zelfstandig eten en het aantrekken/omhoog trekken van een broek.
- We stimuleren samenspel bijbehorend tot de leeftijd en kind.
- De activiteiten en de bijbehorende regels sluiten aan op het ontwikkelingsniveau.

Activiteiten

Ook de kinderen van 1 tot 2 jaar hebben de mogelijkheid om zowel binnen als buiten te bewegen en aan te sluiten aan een bewegingsactiviteit.

Voorbeelden van binnen activiteiten

- Dansen en bewegen op muziek/bewegingen nadoen van een liedje, zoals in de maneschijn of hoofd, schouders, knie en teen.
- Dieren en hun bewegingen nadoen.
- Het optrekken tot staan aan voorwerpen.

Voorbeelden van buiten activiteiten

- Lopen achter een loopkar.
- Rennen en springen.
- Fietsen op een loopfiets/auto, spelen in de zandbak etc.
- Lopen over verschillende soorten ondergronden (zand, gras en tegels).

3.2.3 Beweging voor kinderen van 3 tot en met 4 jaar

Tussen 3 en 4 jaar maakt een kind zich veel (motorische) vaardigheden eigen. Ze zijn nog niet uitgeleerd en hebben ruimte nodig om zich verder te ontwikkelen.

De motorische ontwikkeling van een kind verloopt bij ieder kind weer anders. Kan het ene kind al met drie jaar zelfstandig een trap op- en aflopen, het andere kind doet daar wat langer over.

Kinderen leren in deze jaren hun eigen lijf steeds meer kennen en zullen graag bewegen. Ze dansen, rennen, voetballen, huppelen, springen en klimmen.

Aan- en uitkleden

Je kind leert zichzelf uit- en aankleden. Uitkleden gaat vaak het gemakkelijkst. Bij het aankleden heeft je kind eerst nog hulp nodig. Ritsen en veters zijn eerst nog lastig voor je kind.

Grove motoriek

Je kind zal steeds beter kunnen bewegen. Lopen, rennen, klimmen en springen gaan gemakkelijker. Ook leert hij koppeltje duikelen. Op een driewieler fietsen en later op een fiets met zijwieltjes zijn een favoriete bezigheid.

Fijne motoriek

De fijne motoriek gaat ook hard vooruit in deze periode. Je kind kan nu torens bouwen, met een potlood krassen, bladzijden van een boek omslaan en zelf eten. Het krassen gaat over in tekenen. Hij gaat nu van te voren bedenken wat hij wil tekenen. In deze tijd tekent hij zijn eerste poppetje: een koppoter, dat wil zeggen een poppetje dat bestaat uit een groot hoofd en strepen die de benen voorstellen. Het is leuk om die tekening voor hem te bewaren en op de achterkant de datum te zetten.

Tegen de tijd dat je kind naar groep 1 gaat, kan het verbazingwekkend veel: op een driewieler of een fiets met zijwieltjes fietsen, z'n eigen schoentjes aantrekken, even op een been staan, een eenvoudige koprol maken en hinkelen (of iets wat daar voor door moet gaan).

Uitgangspunten

- We stimuleren het plezier en motivatie van het kind. Plezier staat voorop. Gedurende de activiteiten benoemen we wat een kind goed doet en geven we complimenten.
- Er is een leidster aanwezig om de activiteit te begeleiden.
- Er is een veilige leeromgeving voor de kinderen.
- De kinderen hebben de mogelijkheid om met de beweegspellen en activiteiten mee te doen maar ook om de activiteit te beëindigen.
- De zelfredzaamheid en identiteit van de kinderen wordt gestimuleerd.
- We stimuleren samenspel bijbehorend tot de leeftijd en het kind.

- De activiteiten en de bijbehorende regels sluiten aan op het ontwikkelingsniveau kind.

Activiteiten

Ook de kinderen van 3 tot en met 4 jaar hebben de mogelijkheid om zowel binnen als buiten te bewegen en aan te sluiten aan een bewegingsactiviteit.

Voorbeelden van binnen activiteiten

- Dansen, bewegen op muziek, zoals een stop dans.
- Een parcours doorlopen waardoor de kinderen motorisch worden uitgedaagd. Denk hierbij aan kruipen door een tunnel, klimmen over de tafel en springen aan het einde van het parcours.
- Bewegespelletjes, zoals zakdoekje leggen, zigeunermeisje of schipper mag ik overvaren waarbij kinderen bijvoorbeeld moeten bewegen als een slang, kikker, tijger etc.

Voorbeelden van buiten activiteiten

- Klimmen op het klimrek.
- Doorlopen van een parcours.
- Overrollen, gooien, vangen of schoppen van een bal.
- Tikkertje, rennen, fietsen, springen, schommelen, spelen in de zandbak etc.
- Lopen over verschillende soorten ondergronden (zand, gras en tegels).

3.2.4 Zwemmen en uitstapjes

Elke dinsdagochtend heeft Kombino de beschikking over het zwembad van Sportschool Denkers. Per week wordt bepaald welke kinderen er mee gaan. In eerste instantie gaan de zorgkinderen mee.

Bij het indelen van de kinderen moet voldaan worden aan de volgende voorwaarden:

- op 1 leidster kunnen 3 kinderen mee, waarvan één kind vastgehouden moet worden in het water (vast) en twee kinderen met zwembandjes en kurkjes om zelf in het water kunnen spelen (los);
- ouders hebben via het ouderportaal Konnect toestemming gegeven dat hun kind mee mag met het zwemmen;
- in eerste instantie gaan de zorgkinderen mee;
- kinderen zijn minimaal 2 jaar oud (bij de zorgkinderen kan dit in overleg met de ouders ook van 1,5 jaar);
- we gebruiken de zwemluiers en zwemkleding van Kombino.

Naast alle eerder beschreven activiteiten beschikt Kombino over de mogelijkheid om gebruik te maken van de gymzaal van Kentalis. Wanneer er tijd en plaats is, wordt er gebruik gemaakt van deze gymzaal. De kinderen hebben in de gymzaal onder andere de mogelijkheid om te klimmen, rennen, overgooien met een bal en aan te sluiten bij een bewegingsactiviteit die door een leidster aangeboden wordt.

Zoals eerder beschreven, gebeurt het regelmatig dat de kinderen met de leidsters op stap gaan. Dit kunnen ongeplande uitstapjes zijn naar het Westerpark, het bos, de supermarkt of een speeltuin. Tijdens deze uitstapjes krijgen de kinderen de mogelijkheid om te bewegen en

wordt hun zelfredzaamheid gestimuleerd. Zo kunnen ze in een speeltuin bijvoorbeeld klimmen en van de glijbaan en wandelen door het bos wanneer ze zelfstandig kunnen lopen. Kinderen blijven alleen in de bolderkar of in een buggy zitten wanneer hier bepaalde medische redenen voor zijn.

Beweegplan

Als er na het lezen van dit beleidsplan nog verdere interesse is in specifieke beweegspellen en activiteiten die wij binnen Kombino aanbieden, verwijzen wij u graag door naar ons beweegplan.

3.3 Hygiëne

Op Kombino wordt op verschillende manieren aandacht besteed aan hygiëne, door:

- een schone omgeving door het schoonmaken en desinfecteren van voorwerpen en oppervlakken, blauwe slofjes over buitenschoenen of aparte binnenschoenen gebruiken;
- goede persoonlijke hygiëne door het wassen van de handen of het wassen van het lichaam, haren vast, geen sieraden en lange nagels en vaste werkkleding;
- bewust hygiënisch gedrag, zoals een goede manier van hoesten en niezen.

Op het gebied van hygiëne hanteren we de landelijke Hygiënerichtlijn voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang van het RIVM van mei 2016 (laatste wijzigingsdatum 31 maart 2020).

Deze Hygiënerichtlijn beschrijft onder andere hoe er om wordt gegaan met persoonlijke hygiëne, infectieziekten, schoonmaken en desinfecteren en voedselveiligheid.

Op de groepen is er voortdurend aandacht voor het wassen van de handen na het bereiden van eten, na toiletgebruik, na het verzorgen van kinderen.

3.3.1 Corona

Voor Corona is er een apart beleid (BE-31 Coronabeleid) en wordt het Protocol kinderopvang & COVID-19, opgesteld door de Brancheorganisatie Kinderopvang, de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang, BOinK, Voor Werkende Ouders en FNV in samenspraak met SZW, nauwlettend gevolgd.

Daarnaast gebruiken we de Beslisboom 0 jaar t/m groep 8. Deze beslisboom is gemaakt door BOinK in samenwerking met AJN Jeugdartsen Nederland en het RIVM.

3.3.2 Reiniging bedjes, speeltoestellen en spelmaterialen

Het reinigen van alle materialen vindt plaats met een vaste regelmaat en wordt geregistreerd op de overzichten fo.pm-04 Schoonmaakrooster en fo.pm-05/06 Aftekenlijst schoonmaak.

3.3.3 Richtlijnen gebruik materialen verpleegkundigen

Bij het gebruik van materialen zoals spuiten, sondevoedingssystemen etc. is het van belang de hygiëne in acht te nemen. Om deze reden zijn richtlijnen afgesproken. Ze zijn verwoord in het document MH-14 Richtlijnen gebruik materialen verpleegkundigen.

De verpleegkundigenkast op Kombino, waarin zowel materialen, als formulieren en protocollen als gegevens van kinderen worden opgeslagen, wordt regelmatig nagelopen.

De materialen die in afgesloten bakken zitten, worden gecontroleerd op de expiratiedatum en zo nodig vervangen. De bakken en kast worden geleegd en schoongemaakt.

Bijlage Stappenplan 'Naar buiten'

Algemeen

Doel

De veiligheid van de kinderen waarborgen wanneer zij onder begeleiding van leidsters hun gebouw verlaten om ergens naartoe te gaan.

Toepassing

Dit stappenplan geldt voor alle medewerksters die met Kombino-kinderen op weg zijn naar een andere locatie en hun groep verlaten.

Toelichting

De medewerksters gaan er regelmatig met de kinderen op uit. Dan is het belangrijk, in verband met veiligheid en verzekering, om volgens een stappenplan waarin afspraken vastgelegd zijn, te handelen.

Verantwoordelijke

Voor elk uitstapje wordt één van de medewerksters aangewezen als verantwoordelijke.

Stap 1

Voorbereiding

Algemeen

Alle kinderen bij Kombino Kinderopvang hebben een sleutelhanger met hun foto, naam en telefoonnummer. Deze hangt op de dagen dat het kind aanwezig is aan een ring op de groep van het kind. Hier hangt ook een lijst aan met ouder(s)/verzorger(s), telefoonnummer en calamiteiten gegevens.

- De ring met de sleutelhangers van de kinderen die mee gaan mee.
- Alle kinderen dragen een geel Kombinohesje, zodat zij goed herkenbaar zijn.
- De medewerksters hebben een overzicht bij zich met daarop de kindgegevens, noodnummers van hun ouder(s), het nummer van hun vestiging en 06-nummer van de leidinggevende.
- Een van de medewerksters beheert de mobiele telefoon en de noodtas.
- Vooraf maken de medewerksters afspraken over de taakverdeling en zo nodig de aansturing van bepaalde kinderen.
- Voor vertrek worden de kinderen (tijdig)voorbereid door te vertellen wat er gaat gebeuren, wie ermee gaan en wat ervan hen wordt verwacht. Bijv. elkaar een handje geven, niet rennen maar gewoon lopen, bij de leidster blijven enz.
- Bij uitstapjes worden de kinderen ook meerdere malen geteld, namelijk bij vertrek, als ze - indien van toepassing - in de bakfiets zijn geplaatst, bij aankomst op de locatie, bij vertrek van de locatie en bij aankomst op Kombino.
- Alle kinderen zijn voor vertrek verschoond of hebben geplast.

Leidster-kind ratio

- Het aantal medewerkers dat meegaat, is afhankelijk van de bestemming en het aantal 'zorgkinderen'. Zo zal een 'zorgkind' dat bijv. extra zorg nodig heeft of waarbij tijdens een uitstapje een medische handeling moet worden uitgevoerd een eigen begeleider krijgen om zijn/haar veiligheid te kunnen waarborgen.
- De verantwoordelijke let op de beroepskracht-kind-ratio en heeft daarbij oog voor de samenstelling van de groep en de bestemming.

Stap 2

Onderweg

Algemeen

Van tevoren is uitgezocht hoe ze zo veilig mogelijk op de plaats van bestemming aan kunnen komen, zodat ze onderweg niet hoeven te zoeken.

Te voet

- Elke medewerker heeft twee kinderen aan de hand of duwt een buggy met kinderen.
- De kinderen die samen lopen, moeten achter één van de medewerkers (de andere medewerker sluit de rij) blijven lopen en mogen niet vooruit rennen. Hierbij houden ze een Samen-op-stap-lijn vast. In het geval van een voetgangersgebied kan ervoor gekozen worden, de kinderen met duidelijke regels/grenzen toch iets vrijer te laten. Zo mogen ze bijvoorbeeld in een park tot aan het hekje lopen.
- De medewerkers houden de hele groep in het oog.
- Zowel bij vertrek als aankomst worden de aanwezigheid van de kinderen aan de hand van het overzicht met daarop kindgegevens gecontroleerd.

In de bolderkar/in de bakfiets

- In de bolderkar en in de bakfiets is plaats voor 5 à 6 kinderen.
- Zij zitten vast in een tuigje waarbij er rekening wordt gehouden met de combinatie van kinderen. Niet elk kind verdraagt de nabijheid van een ander kind.
- De medewerker vertelt wat de bedoeling is en waar de kinderen heen gaan.
- Ze benoemt welke regels er gelden zoals niet proberen te staan, je tuigje los maken en niet aan elkaar 'plukken'.
- Het belangrijk om de kinderen bij aankomst te belonen door te benoemen wat er onderweg goed ging.

Met de auto

- Wanneer de locatie van het uitstapje te ver is om naar te lopen of te fietsen, gaan we met de auto. Hierbij volgen we de richtlijnen van VeiligheidNL.
- Ouders worden gevraagd om te helpen bij het vervoer.
- Alle kinderen zitten verplicht in een autostoeltje of op een stoelverhoger.

De autostoetjes die we gebruiken, zijn gecertificeerd en voldoen aan de oude (R44) of nieuwe regelgeving (i-Size).

- In elke auto zitten minimaal twee volwassenen. Een om te rijden en de andere om een oog op de kinderen te houden.
- Door de verantwoordelijken van het betreffende uitstapje wordt een lijst bijgehouden van ouders, auto's en kinderen.
- De verantwoordelijke neemt de noodtas mee.
- Elke medewerksteren ouder krijgt kinderen toegewezen waar hij/zij tijdens het uitstapje verantwoordelijk voor is. Hij/zij heeft een mobiel bij zich, waarmee in geval van calamiteiten met de verantwoordelijke voor het uitstapje gebeld kan worden.
- Bij vertrek wordt een ontmoetingsplaats afgesproken op de locatie van het uitstapje.
- Bij aankomst op de ontmoetingsplaats worden alle kinderen geteld.

Stap 3

Op de plaats van bestemming

- De medewerkers hebben van tevoren afgesproken wie welke kinderen bij zich houdt en wie het overzicht bewaakt.
- Van tevoren zijn bepaalde oriëntatiepunten op de route bepaald en de kinderen worden hierop gewezen. Zo leren ze zich stapsgewijs te oriënteren.
- Op de plaats van bestemming dragen de kinderen hun hesje, weten ze wat de bedoeling is, wanneer het punt van vertrek is aangebroken en wat ze moeten doen als ze de leidster kwijt zijn.
- De medewerkers waken over de veiligheid en welzijn van de kinderen en zorgen ervoor dat ze plezier hebben.
- In geval van een uitstapje met de auto worden de kinderen tijdens de (lunch)pauze opnieuw geteld.

Stap 4

Bij vertrek

- Voor vertrek gaan de kinderen die dat kunnen nog even naar de wc.
- Zodra alle kinderen hun jas en schoenen aan hebben, controleert de medewerkster nogmaals of alle kinderen er zijn.
- Onderweg terug naar Kombino gelden weer dezelfde afspraken als op de heenweg.
- Onderweg wordt regelmatig voor de kinderen benoemt dat ze samen een gezellig uitstapje maken, dat de medewerkers zien dat zij goed kunnen luisteren/wachten en op elkaar letten enz. Dit zal de kinderen aanmoedigen om mee te werken en werkt prettig in de omgang dan het continue corrigeren.
- In geval van een uitstapje met de auto, verzamelt iedereen zich eerst weer op de ontmoetingsplaats. Hier worden de kinderen opnieuw geteld.
- Op Kombino worden de kinderen wederom geteld.

Activiteiten

Naar het zwembad

- Van alle zwemmers is door ouder(s)/verzorger(s) via het ouderpotaal Konnect toestemming gegeven.
- De kinderen gaan met de bakfiets op weg naar het zwembad.
- Bij aankomst wordt er niet gerend.
- In de kleedkamer leggen de kinderen hun eigen kleren op een stapeltje of hangen ze op.
- Voor het zwemmen wordt er door de kinderen die dat kunnen eerst geplast. De overige kinderen krijgen een zwemluier aan.
- De kinderen worden voorbereid door te vertellen dat ze gaan zwemmen en wat in het zwembad wel en niet kan/mag.
- De kinderen krijgen een Puddle Jumper of bandjes en een kurkje om en pas wanneer alle kinderen deze aan/om hebben, geeft de verantwoordelijke aan dat de kinderen het zwembad in mogen.
- In het bad mogen de kinderen er niet zomaar uitgaan zonder de leidsters te waarschuwen.
- Eenmaal uit het bad wordt er niet gerend en gaan de kinderen eerst even plassen en onder de douche.
- In de kleedkamer worden de kinderen aangemoedigd zoveel mogelijk zichzelf af te drogen en aan te kleden.
- Zodra de leidsters en de kinderen weer aangekleed zijn, gaan ze met de bakfiets terug naar Kombino.
- Eenmaal weer terug op Kombino Kinderopvang benoemen we wat de kinderen hebben gedaan en wat er allemaal goed ging. Hiermee sluiten we het uitstapje positief af.

Andere activiteiten zijn:

- boodschappen doen;
- speel-o-theek;
- speeltuin;
- ballenbak;
- gymzaal van Kentalis;
- kinderboerderij;
- de ouderen in woonzorgcentrum De Boogaerd bezoeken;
- kerstmarkt in de Intratuin;
- theater.

Voor deze activiteiten gelden de aanwijzingen hierboven afhankelijk van de wijze van vervoer.

Bronvermelding

<https://www.allesoversport.nl/thema/bewegestimulering/motorische-ontwikkeling-van-2-tot-3-jaar/>

<https://www.allesoversport.nl/thema/bewegestimulering/motorische-ontwikkeling-van-1-tot-2-jaar/>

<https://www.allesoversport.nl/thema/bewegestimulering/bewegen-positief-effect-op-motorische-ontwikkeling-en-cognitie-0-tot-5-jarigen/>

<https://www.peuteractiviteitenweb.com>

Dorine Haarman- Schuchmann, Kinderfysiotherapeutisch Centrum Zoetermeer